

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ**

Україна

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Рішенням вченої ради
Інституту педагогічної освіти і
освіти дорослих НАПН України
(від 08 вересня 2016 року
Протокол № 9)

Голова вченої ради
Лук'янова Л.Б.

**ПОЛОЖЕННЯ
про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та
доктора наук в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН
України**

Київ
2016

I. Загальна частина

1. Це Положення визначає порядок підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівнях вищої освіти з метою здобуття ступеня доктор філософії та доктор наук (далі – аспіранти/докторанти) в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України (далі – ІПООД НАПН України).

2. Це Положення розроблено відповідно до Законів України «Про вищу освіту» (2014 р.), «Про наукову і науково-технічну діяльність» (2015 р.), постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» (2016 р.), «Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національній академії педагогічних наук України» від 17 листопада 2016 р. № 1-2/3-315, інших нормативно- правових актів.

3. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється в аспірантурі ІПООД НАПН України:

- заочною (денною) або заочною;

4. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктор наук здійснюється:

- за рахунок коштів державного бюджету (за державним замовленням);
- за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту).

Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії за державним замовленням здійснюється виключно в аспірантурі заочною (денною) формою навчання.

5. Затвердження показників прийому та випуску докторантів та аспірантів, які навчаються за державним замовленням, здійснює Президія НАПН України на підставі рішення конкурсної комісії з відбору виконавців державного замовлення на підготовку наукових, науково-педагогічних кадрів і підвищення кваліфікації НАПН України відповідно до «Положення про конкурсну комісію з відбору виконавців державного замовлення на підготовку

наукових і науково-педагогічних кадрів, підвищення кваліфікації у Національній академії педагогічних наук України», затвердженого постановою Президії НАПН України від 19 лютого 2015 р. № 1-2/4-51.

6. Затвердження показників прийому та випуску докторантів та аспірантів, які навчаються за державним замовленням, здійснює Президія НАПН України на підставі рішення конкурсної комісії з відбору виконавців державного замовлення на підготовку наукових, науково-педагогічних кадрів і підвищення кваліфікації НАПН України відповідно до «Положення про конкурсну комісію з відбору виконавців державного замовлення на підготовку наукових і науково-педагогічних кадрів, підвищення кваліфікації у Національній академії педагогічних наук України», затвердженого постановою Президії НАПН України від 19 лютого 2015 р. № 1-2/4-51.

7. Інформація про розподіл державного замовлення оприлюднюється на офіційному веб-сайті ШООД НАПН України.

8. Кількість аспірантів, підготовка яких здійснюється поза державним замовленням, та вартість такої підготовки затверджуються вченою радою ШООД НАПН України з урахуванням ліцензійного обсягу, зазначеного в ліцензії ШООД НАПН України, за якою провадить освітню діяльність на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, та можливостей забезпечення кваліфікованого наукового керівництва та задоволення освітніх потреб аспірантів за відповідною спеціальністю.

Обсяг прийому за кошти фізичних, юридичних осіб на відкриті конкурсні пропозиції визначається ШООД НАПН України у межах різниці між ліцензованим обсягом з урахуванням його поділу за формами навчання та максимальним (загальним) обсягом державного замовлення. Цей обсяг може корегуватись з урахуванням фактичного виконання державного замовлення.

Зарахування в аспірантуру або в докторантуру ШООД НАПН України визначаються Правилами прийому ШООД НАПН України.

9. Після здійснення випуску та закінчення прийому аспірантів / докторантів аспірантура ШООД НАПН України подає на розгляд конкурсної комісії з відбору виконавців державного замовлення на підготовку наукових, науково-

педагогічних кадрів, підвищення кваліфікації НАПН України пропозиції щодо коригування розподіленого обсягу державного замовлення.

Переведення аспірантів або докторантів до іншої установи, які навчаються за державним замовленням, здійснює Президія НАПН України на підставі відповідного клопотання ІПООД НАПН України. Переведення аспірантів або докторантів на іншу форму навчання здійснюється директором ІПООД НАПН України.

10. Відповідальність за провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівнях вищої освіти покладається на заступника директора з наукової роботи ІПООД НАПН України.

11. В ІПООД НАПН України для координації діяльності структурних підрозділів, які здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії та доктор наук, забезпечення якісної реалізації освітньої програми та забезпечення умов ліцензування покладається на відділ аспірантури і докторантури, випускові відділи за спеціальностями, гарантів освітньо-наукових програм.

12. На 9-ому науковому рівні вищої освіти підготовка докторантів в ІПООД НАПН України провадиться без отримання ліцензії. Відкриття докторантури здійснюється відповідно до п. «VI. Підготовка здобувачів ступеня доктора наук у докторантурі». («Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національній академії педагогічних наук України» від 17 листопада 2016 р. № 1-2/3-315)

13 Науково-методичне забезпечення та організацію діяльності аспірантури і докторантури установ НАПН України регулюється вченою радою ІПООД НАПН України.

Вчена рада ІПООД НАПН України зобов'язана не менш як один раз на рік розглядати питання щодо підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) і наукового рівнів, зокрема:

- розглядати та затверджувати необхідні нормативно-правові акти та інші документи, що забезпечують підготовку на освітньо-науковому та науковому рівнях вищої освіти, зокрема, Положення про організацію

освітнього процесу, Правила прийому до установи НАПН України, Положення про приймальну комісію, освітні програми, навчальні плани за кожною спеціалізацією, а також форми індивідуальних навчальних планів, індивідуальних планів наукової роботи, відомостей складання іспитів, журнали відвідувань, а також документи, що забезпечують проведення вступних випробувань для здобуття ступеня доктора філософії тощо, з урахуванням нормативних актів Міністерства освіти і науки України;

- ухвалювати рішення про відкриття докторантури (за умови наявності трьох штатних працівників – докторів наук з відповідної або суміжної спеціальності);

- ухвалювати рішення про зарахування аспіранта/ докторанта, а також їх щорічну атестацію та переведення на наступний рік навчання;

- розглядати і приймати рішення щодо діяльності наукових керівників та консультантів, а саме: затверджувати наукових керівників та консультантів; переглядати їх склад та усувати від наукового керівництва або наукового консультування осіб, які не забезпечують своєчасної і якісної підготовки докторантів або аспірантів; призначати двох наукових керівників аспірантам з відповідним розподілом годин навчального навантаження та обов'язків між ними;

- приймати рішення про визнання набутих аспірантом в інших вищих навчальних закладах (наукових установах) компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін, обов'язкове здобуття яких передбачено освітньо-науковою програмою аспірантури;

- ухвалювати рішення про визнання дипломів, виданих іноземними вищими навчальними закладами;

- розглядати і затверджувати форму договору про надання освітніх послуг аспірантам або докторантам, підготовка яких здійснюється за державним замовленням або за кошти юридичних та фізичних осіб;

- ухвалювати інші рішення, пов'язані із забезпеченням якісної підготовки в аспірантурі і докторантурі.

14 Для врегулювання відносин між аспірантом або докторантом,

підготовка яких здійснюється за державним замовленням або за кошти юридичних та фізичних осіб, та ІООД НАПН України укладається договір. Договір розробляється ІООД НАПН України і відповідно до Типового ДОГОВОРУ, (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Типового договору про надання освітніх послуг між вищим навчальним закладом та фізичною (юридичною) особою» (2015р.) та затверджується вченою радою.

15. Вступ до аспірантури та докторантури здійснюється на конкурсній основі відповідно до Правил прийому до аспірантури ІООД НАПН України, що розробляються відповідно до законодавства, цього Положення та з урахуванням Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів МОН України.

Підставою для оголошення прийому для здобуття вищої освіти є ліцензія Міністерства освіти і науки України та затвержені вченою радою Правила прийому до аспірантури ІООД НАПН України.

Ліцензований обсяг прийому при зарахуванні для здобуття вищої освіти для кожного ступеня та спеціальності обліковується за календарний рік.

Правила прийому до ІООД НАПН України затверджуються вченою радою у строки, визначені Міністерством освіти і науки України в Умовах прийому до вищого навчального закладу на відповідний рік, та оприлюднюються державною мовою, зокрема розміщуються на веб-сайті ІООД НАПН України.

Правила прийому діють протягом відповідного навчального року і визначають, зокрема:

- перелік акредитованих та неакредитованих освітніх програм (акредитація освітніх програм підтверджується сертифікатами про акредитацію відповідних спеціальностей та напрямів підготовки), а також конкурсних пропозицій, за якими здійснюється прийом за кожною спеціальністю або відповідною галуззю знань;

- порядок проведення конкурсного відбору та строки зарахування вступників;

- перелік конкурсних предметів, з яких проводяться вступні

випробування;

- порядок роботи приймальної комісії (дні тижня та години);
- порядок і строки подання документів для вступу до аспірантури та докторантури;
- зміст, форму і строки вступних випробувань для конкурсного відбору вступників до аспірантури та докторантури за кожною спеціальністю або відповідною галуззю знань;
- спосіб та місце оприлюднення їх результатів;
- наявність/відсутність можливостей для навчання осіб з особливими потребами.

Правила прийому повинні визначати порядок та умови зберігання робіт вступників. Роботи вступників, виконані ними на вступних іспитах, творчих конкурсах, фахових випробуваннях, співбесідах, які не прийняті на навчання, зберігаються не менше одного року, потім знищуються, про що складається акт.

16. Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить чотири роки, підготовки доктора наук у докторантурі – два роки.

16. Підготовка в аспірантурі чи докторантурі передбачає виконання здобувачем відповідної освітньо-наукової або наукової програми ІПОД НАПН України за певною спеціальністю та проведення власного наукового дослідження. Невід'ємною складовою освітньо-наукової програми аспірантури та наукової програми докторантури є підготовка та публікація наукових статей.

17. Аспіранти і докторанти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі та докторантурі.

Індивідуальний план наукової роботи погоджується здобувачем з його науковим керівником (консультантом) та затверджується вченою радою протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до цієї установи.

Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим для виконання здобувачем відповідного ступеня і використовується для оцінювання успішності виконання запланованої наукової роботи.

Порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення вченою радою рішення про відрахування аспіранта або докторанта з аспірантури/докторантури ІООД НАПН України.

Особа, яка раніше навчалася в аспірантурі чи докторантурі за державним замовленням і не захистилася або була відрахована з неї достроково, має право на повторний вступ до аспірантури чи докторантури за державним замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку.

18. Підготовка в аспірантурі та докторантурі завершується захистом наукових досягнень аспіранта у спеціалізованій вченій раді. Здобувачі мають право на вибір спеціалізованої вченої ради.

19. Аспірант або докторант, який навчався в аспірантурі чи докторантурі за державним замовленням та захистився до закінчення строку підготовки в аспірантурі або докторантурі, має право за власним вибором:

- отримати одноразову виплату в сумі залишку стипендії, передбаченої у бюджеті ІООД НАПН України на відповідний календарний рік, та за власною заявою бути відрахованим з аспірантури або докторантури;

- отримати за власною заявою оплачувану академічну відпустку на строк, що залишився до завершення нормативного строку підготовки в аспірантурі або докторантурі.

Якщо аспірант успішно виконав відповідну освітньо-наукову програму та захистив дисертацію на четвертому році підготовки в аспірантурі та був обраний за конкурсом на відповідну посаду наукового (науково-педагогічного) працівника в ІООД НАПН України, то загальна сума залишку стипендії нараховується йому як щомісячна надбавка до заробітної плати в установленому законодавством порядку.

II. Права та обов'язки аспірантів і докторантів

20. Аспіранти і докторанти ІООД НАПН України користуються правами здобувачів вищої освіти, визначеними законами України «Про вищу

освіту» (2014 р.), «Про наукову і науково-технічну діяльність» (2015 р.) «Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національній академії педагогічних наук України» від 17 листопада 2016 р. № 1-2/3-315». З метою належного проведення наукових досліджень аспіранти і докторанти також мають право на:

- вільний доступ до всіх видів відкритої наукової інформації, наявної в ПООД НАПН України, бібліотеках і державних архівах України;

- отримання методичного і змістовного наукового консультування щодо власного дослідження від наукового керівника (консультанта), для аспірантів – на чіткий розподіл обов'язків між науковими керівниками у разі призначення вченою радою двох керівників;

- безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;

- академічну мобільність, що реалізується відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579;

- академічну відпустку, зокрема за станом здоров'я та по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, відповідно до законодавства.

21. Аспіранти і докторанти зобов'язані виконувати всі обов'язки здобувачів вищої освіти, визначені законами України «Про вищу освіту» (2014 р.), «Про наукову і науково-технічну діяльність» (2015 р.) та «Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261. З метою забезпечення належного проведення наукових досліджень аспіранти і докторанти також зобов'язані:

- дотримуватися вимог законодавства, морально-етичних норм і стандартів поведінки дослідників у відповідній галузі (професії);

- виконувати індивідуальний план наукової роботи та систематично звітувати про хід його виконання на засіданні випускового відділу за спеціальністю, який уповноважений для цього вченою радою;

- глибоко оволодівати знаннями, практичними навичками, професійною

майстерністю, підвищувати загальний культурний рівень;

- опанувати методологію проведення наукових досліджень;
- дотримуватися статуту і правил внутрішнього розпорядку в ІООД

НАПН України;

- захистити в установленій строк свої наукові досягнення у вигляді дисертації (для аспірантів) та у вигляді дисертації, або опублікованої монографії, або за сукупністю опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях статей (для докторантів) у спеціалізованій вченій раді.

22. Покладення ІООД НАПН України на аспіранта чи докторанта обов'язків, не пов'язаних з виконанням відповідної освітньо-наукової (наукової) програми та підготовкою дисертації (монографії, статей), забороняється.

23. Аспіранти і докторанти мають право брати участь у конкурсах на отримання грантової підтримки наукових досліджень, стипендій і премій, заснованих на честь видатних діячів науки, освіти, культури, громадських діячів, а також заснованих Президентом України, Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, державними чи недержавними органами, підприємствами, установами чи організаціями.

ІІІ. Порядок та умови вступу до аспірантури

24. Основною формою підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти є аспірантура.

25. До аспірантури на конкурсній основі приймаються особи, які здобули вищу освіту ступеня магістра (спеціаліста). До вступних випробувань допускаються особи, які вчасно подали всі необхідні для вступу документи згідно з Правилами прийому до ІООД НАПН України. Приймальна комісія може відмовити особі в допуску до проходження вступних випробувань до аспірантури виключно у зв'язку з неподанням в установленій строк документів, визначених правилами прийому.

Перелік документів, необхідних для вступу до аспірантури, повинен

включати:

- заяву вступника;
- копію диплома магістра (спеціаліста) із зазначенням здобутої спеціальності (кваліфікації) (особи, які здобули відповідну освіту за кордоном – копію диплома).

У Правилах прийому до ІПООД НАПН України може бути визначено додатковий перелік документів, обов'язкових для допуску до вступних випробувань.

Особа, яка подає для вступу до аспірантури диплом, що виданий іноземним вищим навчальним закладом, допускається до вступних випробувань нарівні з іншими особами. Зарахування такого вступника здійснюється в разі успішного складення ним вступних випробувань та прийняття вченою радою ІПООД НАПН України рішення про визнання його диплома.

26. Вступні випробування до аспірантури установи НАПН України складаються з:

- вступного іспиту із спеціальності (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності);
- вступного іспиту з іноземної мови (за вибором вченої ради) в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. Вступник, який підтвердив свій рівень знання, зокрема англійської мови, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, звільняється від складення вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного випробування з іноземної мови з найвищим балом;
- вступного іспиту з презентації дослідницьких пропозицій.

Вага бала з кожного вступного випробування під час підрахування результатів конкурсу визначається в Правилах прийому ІПООД НАПН України згідно з Правилами прийому до ІПООД НАПН України особам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності) ніж та, яка зазначена в

їхньому дипломі магістра (спеціаліста), можуть бути призначені додаткові вступні випробування.

Результати вступних випробувань до аспірантури дійсні для вступу до ІООД НАПН України протягом одного календарного року.

27. Вступні випробування до аспірантури проводяться предметними комісіями, склад яких призначається директором ІООД НАПН України.

28. До складу предметних комісій включаються доктори філософії та доктори наук, які проводять наукові дослідження за відповідною спеціальністю та відповідають за виконання відповідної освітньо-наукової програми.

До складу предметних комісій можуть бути призначені також представники інших вищих навчальних закладів (наукових установ), з якими укладено договори про ведення спільної наукової діяльності та/або про спільне керівництво дослідженнями аспірантів, та/або про спільне виконання освітньо-наукової програми або з якими здійснюється підготовка докторів філософії за спільною освітньо-науковою програмою, узгодженою між вищим навчальним закладом і науковою установою.

До складу предметної комісії з іноземної мови можуть включатися також особи, які не мають наукового ступеня і вченого звання, але вільно володіють відповідною іноземною мовою і за рішенням вченої ради можуть кваліфіковано оцінити рівень знання відповідної мови вступником.

29. За результатами проведення вступних випробувань до аспірантури приймальна комісія приймає рішення щодо кожного вступника за процедурою, визначеною правилами прийому до ІООД НАПН України.

Рішення приймальної комісії про зарахування до аспірантури затверджується директором ІООД НАПН України, який оприлюднюється в установленому порядку.

30. Аспіранту одночасно з його зарахуванням відповідним наказом директора ІООД НАПН України призначається науковий керівник з числа наукових або науково-педагогічних працівників з науковим ступенем.

Науковий керівник аспіранта здійснює наукове керівництво роботою над дисертацією, надає консультації щодо змісту і методології наукового

дослідження аспіранта, контролює виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану аспіранта і відповідає перед вченою радою ІООД НАПН України за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника.

Науковий керівник, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове керівництво (консультування), як правило, не більше п'яти здобувачів наукових ступенів, включаючи тих, що здобувають науковий ступінь доктора наук.

Науковий керівник, який має ступінь доктора філософії, може здійснювати одночасне наукове керівництво роботою над дисертаціями, як правило, не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора філософії.

На здійснення наукового керівництва роботою над дисертацією одного аспіранта науковому керівникові відводиться щороку 50 академічних годин навчального навантаження.

У разі необхідності рішенням вченої ради аспіранту може бути призначено два наукових керівники та водночас визначено відповідний розподіл годин навчального навантаження та обов'язки між ними.

IV. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії в аспірантурі

31. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі здійснюється за освітньо-науковою програмою та навчальним планом, що затверджуються вченою радою ІООД НАПН України для кожної спеціальності.

Протягом строку навчання в аспірантурі аспірант зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, та захистити

дисертацію.

32. Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури складаються з освітньої та наукової складових.

Навчальний план аспірантури повинен містити інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін (32 кредита Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – ЄКТС), послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури є основою для формування аспірантом індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи, які погоджуються з науковим керівником та затверджуються вченою радою протягом двох місяців з дня зарахування особи до аспірантури.

Індивідуальний навчальний план аспіранта повинен містити перелік дисциплін за вибором аспіранта в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС. При цьому аспіранти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти і які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням із своїм науковим керівником та керівником випускового відділу за відповідною спеціальністю.

Засвоєння аспірантами навчальних дисциплін може відбуватися на базі ШООД НАПН України, до якого зарахований аспірант, а також в рамках реалізації права на академічну мобільність – на базі інших вищих навчальних закладів (наукових установ).

Аспірант має право змінювати свій індивідуальний навчальний план за погодженням із своїм науковим керівником у порядку, який затверджується вченою радою.

Усі аспіранти незалежно від форми навчання зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені індивідуальним навчальним планом аспіранта та освітньо-науковою програмою аспірантури ШООД НАПН України.

33. Освітньо-наукова програма аспірантури ІПООД НАПН України має включати не менше чотирьох складових, що передбачають набуття аспірантом таких компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій:

- здобуття глибинних знань із спеціальності (групи спеціальностей), за якою (якими) аспірант проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку (орієнтовний обсяг такої освітньої складової становить не менш як 12 кредитів ЄКТС);

- оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору (орієнтовний обсяг такої освітньої складової становить чотири - шість кредитів ЄКТС);

- набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності (орієнтовний обсяг такої освітньої складової становить не менш як шість кредитів ЄКТС);

- здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності (рекомендований обсяг такої навчальної складової становить шість - вісім кредитів ЄКТС).

Аспірант, який підтвердив рівень свого знання іноземної мови, зокрема англійської, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, на рівні C1 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, має право:

- на зарахування відповідних кредитів, передбачених освітньо-науковою програмою аспірантури, як таких, що виконані у повному обсязі;
- на використання обсягу навчального навантаження, передбаченого для набуття мовних компетентностей, для здобуття інших компетентностей (за погодженням з науковим керівником).

34. Вчена рада ІООД НАПН України має право прийняти рішення про визнання набутих аспірантом в інших вищих навчальних закладах (наукових установах) компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін (зарахувати кредити ЄКТС), обов'язкове здобуття яких передбачено освітньо-науковою програмою аспірантури.

35. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури.

36. Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється постійно діючою або спеціалізованою вченою радою, утвореною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Стан готовності дисертації аспіранта до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників), а також випусковим відділом за спеціальністю.

Рішення про готовність дисертації аспіранта до захисту приймається розширеним засіданням випускового відділу за спеціальністю ІООД НАПН України після обговорення (передзахисту) наукових досягнень аспіранта.

Рішення про готовність дисертації до захисту ухвалюється відкритим голосуванням.

Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання відповідної освітньо-наукової програми та виконання аспірантом його індивідуального навчального плану.

Здобувачі вищої освіти ступеня доктор філософії захищають дисертації у постійно діючій спеціалізованій вченій раді з відповідної спеціальності ІПООД НАПН України. Вчена рада має право подати до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти документи для акредитації спеціалізованої вченої ради, утвореної для проведення разового захисту, або звернутися з відповідним клопотанням до іншого вищого навчального закладу (наукової установи), де функціонує постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності.

V. Здобуття вищої освіти ступеня доктор філософії поза аспірантурою

37. Особи, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою в ІПООД НАПН України без переривання трудової діяльності або під час перебування у творчій відпустці.

Такі особи прикріплюються строком до п'яти років до ІПООД НАПН України, обов'язковою умовою для цього є отримання ліцензії на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти за відповідною спеціальністю.

Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою передбачає повне та успішне виконання відповідної освітньо-наукової програми та навчального плану аспірантури установи НАПН України згідно із затвердженими в установленому порядку індивідуальним навчальним планом та індивідуальним планом наукової роботи прикріпленої особи та публічний захист дисертації у спеціалізованій вченій раді.

Правила та процедури прикріплення до ІПООД НАПН України

визначаються вченою радою.

38. Навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти осіб, які прикріплені до ІПООД НАПН України для реалізації свого права на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, а також їх наукове керівництво здійснюється за кошти юридичних або фізичних осіб.

Особи, прикріплені до ІПООД НАПН України з метою здобуття вищої освіти ступеня доктор філософії поза аспірантурою, мають всі права і обов'язки, визначені в Розділі II цього Положення.

39. У разі звільнення з роботи особа втрачає право здобувати вищу освіту ступеня доктор філософії поза аспірантурою в ІПООД НАПН України та має право:

- продовжити свою підготовку для здобуття ступеня доктора філософії поза аспірантурою в ІПООД НАПН України за умови прийняття відповідного рішення ІПООД НАПН України;

- вступити до аспірантури ІПООД НАПН України для здобуття відповідного ступеня заочною (денною, вечірньою) або заочною (дистанційною) формою навчання і зарахування їй відповідних кредитів ЄКТС, здобутих поза аспірантурою.

VI. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора наук у докторантурі

40. З метою завершення роботи над науковими дослідженнями та оформлення його результатів та/або для підготовки публікацій до захисту для здобуття ступеня доктора наук особа має право вступити до докторантури ІПООД НАПН України.

Протягом строку перебування в докторантурі докторант зобов'язаний захистити результати своїх наукових досягнень у вигляді дисертації, або опублікованої монографії, або наукової доповіді за сукупністю статей, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях, перелік яких затверджується МОН, у спеціалізованій вченій раді.

Здобувач ступеня доктора наук у дисертації (монографії, сукупності

наукових робіт) повинен представити узагальнення самостійних досліджень стосовно актуальної наукової проблеми (групи проблем) у межах однієї або кількох галузей знань, результати яких забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення, є достовірними та пройшли широку апробацію.

Перебування в докторантурі не є обов'язковою умовою для подання наукових досягнень до спеціалізованої вченої ради та подальшого їх публічного захисту для здобуття ступеня доктора наук.

41. Докторантура відкривається за рішенням вченої ради, що затверджується наказом директора ПООД НАПН України, за умови наявності трьох штатних працівників – докторів наук з відповідної або суміжної спеціальності. Наявність підстав для відкриття докторантури перевіряється НАПН України під час проведення конкурсу на розміщення державного замовлення.

42. Прийом до докторантури або надання творчої відпустки здійснюється з урахуванням наукових досягнень за обраною спеціальністю відповідно до встановлених вимог.

До докторантури приймаються особи, які мають ступінь доктора філософії або кандидата наук, наукові здобутки та опубліковані праці з обраної спеціальності (зокрема публікації в міжнародних реферованих журналах, індексованих в наукометричних базах, згідно з вимогами до рівня наукової кваліфікації осіб, які здобувають наукові ступені) і які мають наукові результати, що потребують завершення або оформлення у вигляді дисертації, монографії чи наукової доповіді за сукупністю статей.

43. Для вступу до докторантури вступник не менше ніж за два місяці до вступу подає у відділ докторантури розгорнуту пропозицію, в якій міститься план дослідницької роботи та/або відомості про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки результатів проведених досліджень до захисту. Протягом місяця з дня надходження документів від усіх вступників випусковий відділ заслуховує їх наукові доповіді і шляхом голосування визначає можливість зарахування кожного вступника до докторантури та подає висновки

на розгляд вченої ради.

Перелік та строк подання документів, необхідних для вступу до докторантури визначається в Правилах прийому до ІПООД НАПН України. Перелік повинен включати, зокрема:

- письмову характеристику наукової діяльності вступника, складену доктором наук, який є штатним науково-педагогічним або науковим
- працівником ІПООД НАПН України, із згодою бути науковим консультантом в разі його вступу до докторантури;
- копію диплома доктора філософії або кандидата наук.

У Правилах прийому до ІПООД НАПН України може бути визначено додатковий перелік документів, необхідних для вступу до докторантури.

Особа, яка подає для вступу до докторантури диплом, що виданий іноземним вищим навчальним закладом, допускається до вступу нарівні з іншими вступниками. У разі позитивного рішення вченої ради про зарахування такого вступника до докторантури вчена рада одночасно приймає рішення про визнання його диплома. У разі відмови вчена рада надає вступнику обґрунтоване пояснення причин такої відмови.

44. Вчена рада в місячний строк розглядає висновки випускового відділу, щодо кожного вступника і приймає рішення про його зарахування до докторантури та відповідно до наданої характеристики наукової діяльності вступника призначає докторанту наукового консультанта з числа штатних науково-педагогічних або наукових працівників ІПООД НАПН України із ступенем доктора наук з відповідної спеціальності. Рішення вченої ради затверджується і оформляється наказом директора ІПООД НАПН України.

На здійснення наукового консультування відводиться щороку 50 академічних годин навантаження на одного докторанта. Науковий консультант може здійснювати підготовку лише одного докторанта.

45. Атестація докторанта здійснюється постійно діючою спеціалізованою вченою радою з відповідної спеціальності.

VII. Прикінцеві положення

46. Всі зміни та доповнення або нова редакція Положення розглядаються та приймаються на засіданні вченої ради та затверджуються наказом директора ІПООД НАПН України.

47. По затвердженні нової редакції Положення, попереднє втрачає чинність